

10 POHJOISMAISTA POLIITIKKOA

10 POHJOISMAISTA POLIITIKKOA

10 pohjoismaista politiikkaa 2011

ANP 2011:703

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2011

ISBN: 978-92-893-2212-6

Toimitus: Silje Bergum Kinsten, Mats Holmström,
Michael Funch, Sara Djupsund, Jesper Schou-Knudsen
Suunnittelu: Jette Koefoed/norden.org
Käännökset: Pia Leppälä, Marjatta Liljeström, Aija Myllymäki,
Anna Skogster ja Vappu Vähälummukka
Kuvat:

- s. 2 Karin Beate Nøsterud
- s. 6,8,9 Johannes Jansson
- s. 11 Gunnar Svanberg
- s. 13,14 Johannes Jansson
- s. 16,17 Karin Beate Nøsterud
- s. 19 Lillian & Lena www.krf.no
- s. 20,21 Magnus Fröderberg
- s. 22 Johannes Jansson & Magnus Fröderberg
- s. 27 Leiff Josefsen
- s. 28,29 Silje Bergum Kinsten
- s. 30 Johannes Jansson
- s. 33 Karin Beate Nøsterud
- s. 35 Cata Portin
- s. 36,37 Image Select
- s. 38 Magnus Fröderberg
- s. 41,43 Karin Beate Nøsterud

Paino: Rosendahls-Schultz Grafisk A/S

Painos: 400

Painettu ympäristöä säästävälle paperille, joka täyttää
pohjoismaisen Joutsenmerkin kriteerit.

Julkaisua voi tilata osoitteesta www.norden.org/order.

Muita julkaisuja on osoitteessa
www.norden.org/publikationer.

Printed in Denmark

Nordisk ministerråd

(Pohjoismaiden ministerineuvosto)

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Puh (+45) 3396 0200

Nordisk råd

(Pohjoismaiden neuvosto)

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

Puh (+45) 3396 0400

www.norden.org

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on yksi maailman laajimpia alueellisia yhteistyömuotoja. Yhteistyön piiriin kuuluvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä itsehallintoalueet Ahvenanmaa, Färsaaret ja Grönlanti.

Pohjoismaista yhteistyötä tehdään politiikan, talouden ja kulttuurin aloilla tärkeänä osana eurooppalaista ja kansainvälistä yhteistyötä. Pohjoismaisen yhteisön tavoitteena on vahva Pohjola vahvassa Euroopassa.

Pohjoismainen yhteistyö pyrkii vahvistamaan pohjoismaisia ja alueellisia etuja ja arvoja globaalissa maailmassa. Maiden yhteiset arvot lujittavat osaltaan Pohjolan asemaa yhtenä maailman innovatiivisimmista ja kilpailukykyisimmistä alueista.

10 POHJOISMAISTA POLIITIKKOA KERTOO POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN AJANKOHTAISISTA ASIOISTA JA HAASTEISTA VUONNA 2010

6	JONAS GAHR STØRE Kohti tiiviimpää pohjoismaista ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä
10	HELGI HJÖRVAR Pohjolan tulevaisuus on Euroopassa
14	KAREN ELLEMANN Pohjoismaissa on ainesta
18	DAGFINN HØYBRÅTEN Valta takaisin poliitikoille
22	SONJA MANDT JA JESSICA POLFJÄRD Valelääkärit aisoihin – uusi rekisteri parantaa potilasturvallisuutta Pohjoismaissa
26	PALLE CHRISTIANSEN Grönlanti kulkee Pohjoismaiden etujoukoissa Arktiksella
30	LINE BARFOD Barrikadeille orjuutta vastaan
34	VILLE NIINISTÖ Pohjoismaiden kansalaisten karkotuksille saatava loppu
38	MAUD OLOFSSON Pohjoismaat vauhdittavat vihreämpää Eurooppaa

KOHTI TIIVIIMPÄÄ POHJOISMAISTA ULKO- JA TURVALLISUUSPOLIIT- TISTA YHTEISTYÖTÄ

Jonas Gahr Støre

**POHJOISMAILLA ON NYT PAREMMAT
MAHDOLLISUUDET KUIN KOSKAAN TIIVISTÄÄ
ULKO- JA TURVALLISUUSPOLIITTISTA
YHTEISTYÖTÄÄN, TOTEAA NORJAN
ULKOMINISTERI JONAS GAHR STØRE.**

○ JONAS GAHR STØRE ON
OLLUT NORJAN ULKO-
ASIAINMINISTERI VUO-
DESTA 2005 ALKAEN.
HÄN ON TOIMINUT
AIEMMIN MUUN MUAS-
SA NORJAN PUNAISEN
RISTIN PÄÄSIHTEERINÄ
SEKÄ HALLINTOJOHTAJA-
NA MAAILMAN TERVEYS-
JÄRJESTÖSSÄ (WHO).

PUOLUE: NORJAN
TYÖVÄENPUOLUE (A)

POHJOISMAAT OVAT kokonaisuutena yksi maailman kymmenestä suurim-
masta taloudesta ja kuuluvat YK:n ja
muiden järjestöjen suurimpiin rahoit-
tajiin. Jonas Gahr Støre on sen vuoksi
ehdottanut Pohjoismaille yhteistä
edustusta maailman suurimpien
talouksien G20-ryhmässä. Ehdotusta
ovat kannattaneet monet muut poh-
joismaiset poliitikot.

– Haluan korostaa, ettemme
suhtaudu kielteisesti G20-ryhmään.
G20 oli ratkaisevalla tavalla mukana
estämässä finanssikriisin syvenemi-
sen maailmanlaajuiseksi lamaksi.
G20 heijastelee nykymaailman
valtasuhteita totuudenmukaisem-
min kuin johtavien teollisuusmaiden
G7/G8-ryhmä. Lisäksi se on osoitus
tehokkaan maailmanlaajuisen yhteis-

työn tarpeesta kysymyksissä, joita yksi
yksittäinen maa tai muutaman maan
ryhmittymä ei pysty ratkaisemaan omin
voimin. Norja on kuitenkin kyseenalais-
tanut G20:n rakenteen ja legitimitetin.
Mielestämme G20-ryhmää on tärkeää
laajentaa edustuksen parantamiseksi.
Olemme ehdottaneet, että esimerkiksi
Pohjoismaat ja Baltian maat saisivat
yhteisen paikan G20-ryhmästä – mutta
että G20-pöytään kutsuttaisiin myös
muita uusia maita ja alueita.

Norjan ulkoministerin mielestä
Pohjoismaat hyötyisivät osallistumi-
sesta G20-ryhmän kokouksiin.

POHJOISMAISELLA YHTEISEDUS- TUKSELLA PITKÄT PERINTEET

Støren mukaan pohjoismaista yhteis-
työtä ei tarvitsisi sen kummemmin

– Meillähän on jo ennestään vahvat pohjoismaisen yhteisedustuksen, yhteistyön ja koordinoinnin perinteet YK:ssa ja muissa järjestöissä.

Ajattelen nyt ennen kaikkea Pohjoismaiden

– ja sittemmin Pohjoismaiden ja Baltian maiden – vaalipiiriyhteistyötä Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF), Maailmanpankissa ja alueellisissa kehityspankeissa.

uudistaa, jos Pohjoismaat yksin tai yhdessä Baltian maiden kanssa saisivat yhteisen paikan G20-ryhmässä.

– Meillähän on jo ennestään vahvat pohjoismaisen yhteisedustuksen, yhteistyön ja koordinoinnin perinteet YK:ssa ja muissa järjestöissä. Ajattelen nyt ennen kaikkea Pohjoismaiden – ja sittemmin Pohjoismaiden ja Baltian maiden – vaalipiiriyhteistyötä Kansainvälisessä valuuttarahastossa (IMF), Maailmanpankissa ja alueellisissa kehityspankeissa. Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteinen paikka G20-pöydässä jäänee kuitenkin vain haaveeksi. Realistisempaa on, että yhteistyötä tehdään Baltian maiden ja muiden pienten G20-ryhmään kuulumattomien Euroopan maiden kanssa. Samalla pitää pyrkiä

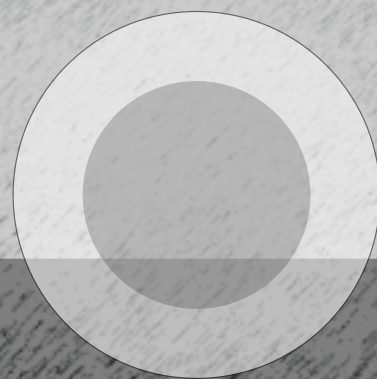
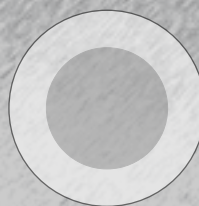
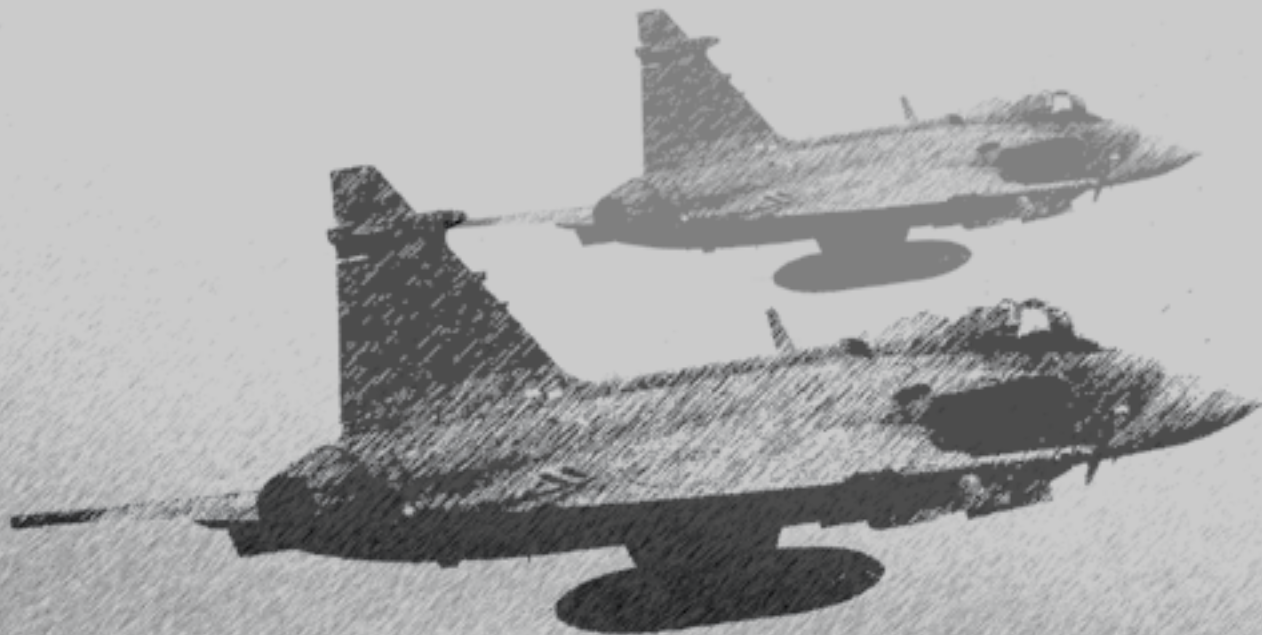
varmistamaan, ettei G20 vie valtaa legitiimeiltä, edustuksellisilta kansainvälisiltä järjestöiltä.

Jonas Gahr Støre soisi pohjoismaista yhteistyötä vahvistettavan entisestään myös ulko- ja turvallisuuspolitiikan saralla. Lähtölaukauksena tälle voisi toimia Stoltenbergin raportin seuranta.

– Pohjoismaiden ulkoasiainministeriöt työstävät parhaillaan systemaattisesti raporttiin sisältyvien ehdotusten seurantaa. Siviilikriisinhallintaan ja sotilaalliseen kriisinhallintaan liittyvässä pohjoismaisessa yhteistyössä pyrimme lisäämään kansainvälisiin operaatioihin osallistuvan henkilöstön pohjoismaista koulutusta. Tietoturvan alalla olemme päättäneet perustaa pohjoismaisen

viestintä- ja osaamisverkoston tietoverkkohyökkäysten torjumiseksi. Ulkoasianhallinnon yhteistyötä pyritään syventämään parantamalla Pohjoismaiden ulkomaanedustustojen mahdollisuuksia toimia samoissa tiloissa ja helpottamalla diplomaattien sijoittamista muiden Pohjoismaiden lähetystöihin. Lisäksi valmistelemme yhteispohjoismaisten kunniakonsulaattien suuntaviivojen laatimista sekä yhteisten käytäntöjen kehittämistä matka-asiakirjojen hakemiselle ja Pohjoismaiden kansalaisten rekisteröimiselle ulkomailla.

Norjan ulkoministerin mukaan myös pohjoismaista puolustusyhteistyötä kehitetään kaiken aikaa sekä koulutuksen, suunnittelun, harjoitusten että hankintojen osalta.

– Esimerkiksi hävittäjäkoneiden lentoharjoitusyhteistyö on edennyt jo pitemmälle kuin Stoltenbergin raportissa ehdotetaan.

SOLIDAARISUUSJULISTUS EDELLEEN AJANKOHTAINEN

Thorvald Stoltenbergin ehdotusta pohjoismaisesta solidaarisuusjulistuksesta ei ole haudattu, vaan siitä keskustellaan edelleen.

– Ehdotus on mielenkiintoinen, koska se haastaa käsityksemme siitä, mitä Pohjoismaiden välinen solidaarisuus oikein pitää sisällään. Tästä keskustellaan varmasti lisää kevään kuluessa. Pohjoismaiden eteen tulee epäilemättä turvallisuuspoliittisia haasteita, jotka vaativat suunnanmuutosta ja entistä vankempaa keski-

näistä solidaarisuutta. Pohjoismaiden vastavuoroisen solidaarisuusvelvoitteen on kuitenkin samalla oltava realistinen ja toteutuskelpoinen, eikä se saa olla ristiriidassa maiden EU- tai Nato-velvoitteiden kanssa.

Vaikka Jonas Gahr Støre uskookin vahvasti pohjoismaisen yhteistyön tiivistyvän ulko- ja turvallisuuspoliittisissa kysymyksissä, hän ei kuitenkaan pidä Gunnar Wetterbergin ajatusta Pohjoismaiden liittovaltiosta kovin todennäköisenä.

– Ajatus ei ole realistinen. Vaikka hakisimmekin Pohjoismaille yhteistä edustusta G20:ssa, YK:ssa ja EU:ssa, meidän on syytä muistaa, ettei Pohjossa ole aiemminkaan saatu aikaan unionia – eikä saada vastaisuudessa. Väittäisin kuitenkin, että meillä

on nyt paremmat mahdollisuudet kuin koskaan tiivistää maidemme välistä ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä. Yhtenä osoituksena tästä on aluillaan oleva Stoltenbergin raportin seurantayhteistyö.

POHJOLAN TULEVAISUUS ON EUROOPASSA

Helgi Hjörvar

ISLANTILAINEN
YLEISKÄRÄJÄEDUSTAJA
HELGI HJÖRVAR TOIMII
MAANSA PARLAMENTIN
TALOUS- JA VEROVALIO-
KUNNAN PUHEEN-
JOHTAJANA. HJÖRVAR
ON POHJOISMAIDEN
NEUVOSTON PUHEEN-
JOHTAJISTON JÄSEN.
HÄN ON OLLUT POHJOIS-
MAIDEN NEUVOSTON
JÄSEN VUODESTA 2007,
JA HÄN TOIMI VUONNA
2010 POHJOISMAIDEN
NEUVOSTON PRESIDENT-
TINÄ.

PUOLUE: ISLANNIN SO-
SIAALIDEMOKRAATTINEN
PUOLUE (A)

**EUROOPAN KEHITYS EDELLYTTÄÄ POHJOIS-
MAISEN YHTEISTYÖN TIIVISTÄMISTÄ. TÄTÄ
MIELTÄ ON POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PRE-
SIDENTTINÄ VUONNA 2010 TOIMINUT HELGI
HJÖRVAR. HÄN MAINITSEE POHJOISMAISEN
EU-YHTEISTYÖN SEKÄ STOLTENBERGIN RAPOR-
TIN JATKOKSI LAADITUN NB8-RAPORTIN ESI-
MERKKEINÄ TÄRKEIMMISTÄ ASIOISTA, JOIHIN
POHJOISMAIDEN NEUVOSTO ON KESKITTÄNYT
KULUNEEN VUODEN TYÖSSÄÄN.**

KELLO EHTII LYÖDÄ 22, ennen kuin Islannin yleiskäräjien talous- ja verovaliokunnan kokous viimein päättyi ja Helgi Hjörvar ehti haastatteluun. Islantilainen sosiaalidemokraatti on palannut edellisenä yönä Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston kokouksesta Suomesta ja istunut koko päivän kokouksissa, joten on hämmästyttävää, että hän suostuu hyväntuulisena vielä yhteen rupeamaan. Hän kertoo kuitenkin, että väsymys valtasi jo hänen uskollisen opaskoiransa Herra X:n, joka joutui lähtemään kotiin.

Hjörvarin mukaan Pohjoismaiden neuvoston vuoden 2010 toiminnasta piirtyy selvästi esiin kolme asiaa. Ensimmäinen on Pohjoismaiden neuvoston työ EU-kysymysten parissa. Pohjoismaiden neuvoston valtuuskunta matkusti kesäkuussa presidentin johdolla Strasbourgisiin keskustelemaan pohjoismaisten EU-parlamentaarikkojen kanssa EU:n kuluttajansuojadirektiivin uudistamisesta. Pohjoismaiden neuvoston viestinä oli, että Pohjoismailla on oltava koordinoitu yhteinen kanta kuluttajansuojan säilyttämiseksi

– EU:ssa käsiteltävät asiat vaikuttavat kaikkiin Pohjoismaihin, ja tänä vuonna Pohjoismaiden neuvostoa puhutti etenkin EU:n kuluttajansuojadirektiivin uudistus. Asiaa on käsitelty myös, jotta oppisimme lisäämään vaikutusvaltaamme EU:ssa ja saamaan aikaan pohjoismaista hyötyä EU-yhteyksissä.

vahvana myös tulevaisuudessa. Matka toimi samalla myös lähtölaukauksena Pohjoismaiden neuvoston EU-strategian toimeenpanolle.

– EU:ssa käsiteltävät asiat vaikuttavat kaikkiin Pohjoismaihin, ja tänä vuonna Pohjoismaiden neuvostoa puhutti etenkin EU:n kuluttajansuojadirektiivin uudistus. Asiaa on käsitelty myös, jotta oppisimme lisäämään vaikutusvaltaamme EU:ssa ja saamaan aikaan pohjoismaista hyötyä EU-yhteyksissä.

Helgi Hjörvar ennustaa tällaisen työskentelytavan tulevan yhä tärkeämmäksi tulevaisuudessa.

– Toinen asia, joka viime aikoina on toiminut lähestulkoon perustana pohjoismaiselle yhteistyölle, on ulko-

ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevä Stoltenbergin raportti. Se sai tänä vuonna jatkoa NB8-raportista, josta keskusteltiin balttilaisten kollegojen kanssa muun muassa joulukuussa 2010 Suomessa pidetyssä Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajiston kokouksessa.

Hjörvar korostaa olevansa erityisen mielissään edistysaskeleista, joita on otettu Pohjois-Atlantin meripelastusta koskevassa yhteistyössä. Hänen mukaansa pohjoismaista yhteistyötä tarvitaan kipeästi uusien alueiden avautuessa kasvavalle meriliikenteelle.

Kolmantena asiana Hjörvar mainitsee oman organisaation tehostamisen.

– Olemme aloittaneet työjärjestyksen tarkastelun, jotta yhteistyöstä

saataisiin entistä tehokkaampaa ja ajankohtaisempaa. Meidän mielestämme Pohjoismaiden neuvoston poliittikkojen pitäisi saada päivänpolttavat kysymykset mukaan työhön sitä mukaa, kun niitä ilmenee. Painoarvomme varmistamiseksi meidän on tärkeää pystyä käymään ajankohtaista poliittista keskustelua.

Helgi Hjörvarin mukaan Pohjoismaiden neuvoston on vastaisuudessa panostettava entistä vahvemmin kansalliseen kytkökseen.

– Mielestäni on tärkeää kytkeä Pohjoismaiden neuvoston työ nykyistä paremmin kansallisiin parlamentteihin. Vastaavasti myös kansallisten parlamenttien päivittäisen työn tulisi kytkeytyä entistä selkeämmin

2

parlamentaarikkojen pohjoismaiseen yhteistyöhön. Olen aivan varma siitä, että kytkös vahvistaisi poliittista yhteistyötä huomattavasti.

Kun Hjörvarilta kysytään, miksi pohjoismainen yhteistyö on tärkeää Islannille, hän ei epäröi hetkeäkään.

– Se on tärkeää monestakin erisyystä, ja juuri nyt se on mielestäni tärkeämpää kuin koskaan. Islanti on hyvin erikoisessa tilanteessa, sillä jälleenrakennamme romahtanutta yhteiskuntaa. Kun suistuimme kriisiin lokakuussa 2008, ainoastaan Pohjoismaat ja Puola olivat valmiita rientämään apuun hädän hetkellä. Ne olivat ainoat maat, jotka myönsivät meille taloudellista tukea, mutta lisäksi saimme vahvaa ja asiantun-

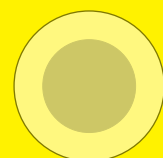
tevaa finanssi- ja talousalan tukea, jonka turvin pystyimme tekemään oikeita päätöksiä.

Hjörvarin mukaan Islannin on tärkeää oppia muilta Pohjoismailta etenkin, miten parhaiten rakennetaan pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta, joka on riittävän vahva kestämaan maailman yli vuonna 2008 pyyhkäisseen talouskriisin kaltaiset myrskyt.

Hän ei kuitenkaan uskalla ennustaa, milloin aika voisi olla kypsä mahdolliselle Pohjoismaiden liittovaltiolle.

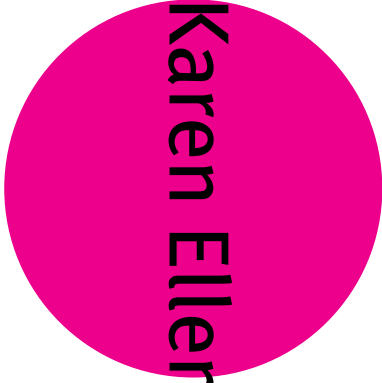
– Uskon, että Pohjoismaat vahvistavat tulevaisuudessa ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötään. Euroopan kehitys edellyttää meiltä entistäkin tiiviimpää yhteistyötä. Yksittäiset Pohjoismaat ovat kansain-

välisestä näkökulmasta katsottuna pieniä, mutta yhdessä voimme parantaa kansainvälisiä vaikutusmahdollisuuksiamme. Näinhän olemme toimineet usein ennenkin, mutta tulevana vuosina meidän voi olla pakko lisätä keskinäistä yhteistyötämme entisestään. Johtaako tämä sitten siihen, että meillä on lopulta yhteinen kuningatar ja kansallislaulu? Voi olla, mutta en uskalla käydä veikkaamaan, milloin se tapahtuu.

POHJOISMAISSA ON AINESTA

Karen Ellemann

POHJOISMAISEN YHTEISTYÖN SANOTAAN OLEVAN LAAJA-ALAISTA. TARVITAAN OIKEANLAISTA OTETTA, JOTTA VIIDEN POHJOISMAISEN HALLITUKSEN JA KOLMEN ITSEHALLINTOALUEEN YHTEISTYÖTÄ SAADAAN JOHDETTUA VARMALLA KÄDELLÄ POLIITIKAN, TALOUDEN JA KANSALAISTEN NYKYTODELLISUUDESSA. TÄSTÄ POHJOISMAAT VASTAAVAT VUOROTELLEN, VUODEN KERRALLAAN.

KAREN ELLEMANN
ON TANSKAN YM-
PÄRISTÖMINISTERI
JA POHJOISMAINEN
YHTEISTYÖMINISTERI.
VUONNA 2010 HÄN
TOIMI POHJOISMAIDEN
MINISTERINEUVOSTON
PUHEENJOHTAJANA.

PUOLUE: VENSTRE

TANSKA LUOVUTTI 1. tammikuuta 2011 Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuden Suomelle. Tanskan pohjoismainen yhteistyöministeri Karen Ellemann tarkastelee haastattelussa kuluneen vuoden tiiviitä poliittisia talkoita.

– Puheenjohtajakausi sujui suunnitellusti. Meillä oli selviä ohjenuoria, kuten globalisaatiopanostus ja rajaestetyö, joita seurasimme ja joille saimme tukea.

Mielestäni olemme edistäneet onnistuneesti pohjoismaisen yhteistyön muuntautumista kestäväan kehitykseen ja parantaneet Pohjoismaiden vaikuttavuutta ja mahdollisuuksia globaalissa maailmassa. Meidän tulee kuitenkin yhä seurata tarkkaan, että kuljemme oikeaan suuntaan. Pohjoismaisen yhteistyön tulee jatkosakin tuoda kansalaisille ja yrityksille lisäarvoa, muistuttaa Karen Ellemann.

Puheenjohtajakaudellaan kullakin Pohjoismaalla on hyvät mahdollisuu-

det vaikuttaa pohjoismaisen yhteistyön poliittisiin painopisteisiin. Kun yhteistyöministeriltä tiedustellaan erityistä Tanskan jättämää leimaa vuoden 2010 toimintaan, hän korostaa mieluummin jatkuvuutta ja pitkän aikavälin strategiaa.

– Jatkuvuus on yhteinen lähtökohdamme. Tulosten aikaansaamiseksi tarvitsemme monivuotista strategiaa pohjoismaiselle hankkeellemme. Tanskalla oli luonnollisesti joitakin sydämenasioita, kuten globalisaatiopanostus. Saimmekin mielestäni edistettyä niitä, ministeri selittää ja esittelee Tanskan vuoden 2010 puheenjohtajakauden tuloksia.

– Olemme panostaneet lukuisiin asioihin, mutta keskityn niistä kahteen: huippututkimusaloitteeseen ja rajaestetyöhön. Pohjoismainen yhteistyö sai kaipaamaansa uutta energiaa pohjoismaisesta globalisaatiopanostuksesta. Pohjoismaissa on ainesta.

Väestö on koulutettua, muutosvalmista ja aloitteellista. Hyödyntämällä Pohjoismaiden 25 miljoonaa asukasta meillä on huomattavia synergiamahdollisuuksia, mitä meidän luonnollisesti kannattaa hyödyntää. Meidän tulee toimia yhteisapelillä niissä asioissa, joissa voimme muuttaa maailmaa.

Ministeri esittää globalisaatiopanostuksen hyvänä esimerkkinä siitä, miten voidaan saavuttaa erilaisia ja näkyvämpiä tuloksia kokoamalla taloudelliset varat yhteen sen sijaan, että niitä käytettäisiin moniin pieniin hankkeisiin ja tehtäisiin päällekkäistä työtä kussakin maassa.

– Globalisaatiopanostuksen suurin hanke on pohjoismainen huippu-tutkimusaloite. Se on päässyt hyvin käyntiin ja vahvistanut Pohjoismaiden panostusta tiedon, uuden tekniikan ja ratkaisujen kehittämiseen. Aloite antaa yhä useammalle pohjoismaiselle yritykselle mahdollisuuden ottaa ohjat käteen ilmasto- ja ympäristötekniikan alalla. Juuri tämä on vihreän kasvun, työpaikkojen luomisen, kilpailukyvyyn ja kestäväen kehityksen

mukaisten vientimahdollisuuksien perusta, Ellemann selvittää.

Toisena pääpainopisteenä on Karen Ellemannin mukaan rajaestetyö.

– Olemme poistaneet lukuisia pohjoismaisia rajaesteitä. Helppo rajanylitys Pohjoismaiden välillä on ratkaisevan tärkeää, oli sitten kyse työskentelystä, opinnoista tai kaupankäynnistä. Olemme tehneet kovasti töitä nostaaksemme asiaa keskeisemmälle sijalle politiikassa. Tulee kuitenkin vierähtämään hetki ennen kuin kaikki rajaesteet on saatua pois pois. Niiden poistaminen edellyttää yhteisiä ratkaisuja, mutta alalla tarvitaan myös ennaltaehkäisyä.

Pohjoismaiden pääministerit herättivät huomiota vuosina 2007 ja 2008 vaatimalla suurempaa näkyvyyttä ja vaikuttavuutta pohjoismaiseen yhteistyöhön. Millaisia haasteita tämä synnyttää ministerin näkökulmasta?

– Minun keppihevoseni on se, että pohjoismaisen yhteistyön tulee olla uudistumiskykyistä. Meidän tulee arvioida pohjoismaista yhteistyötä jatkuvasti ja uskaltaa keskittää voimavaramme tärkeisiin asioihin. Kansalaisten on voitava nähdä työmme tulos, hän selittää.

– Mainitsit pohjoismaisen yhteistyön näkyvyyden. Se voi ajoittain olla vaikeaa. Pohjoismainen yhteistyö pohjautuu sekä poliitikkojen että väestön yksimielisyyteen ja tukeen, mikä heikentää tiedotusvälineiden mielenkiintoa. Viimeisimpien tutkimusten mukaan kansalaisten tuki pohjoismaiselle yhteistyölle on valtaisa. Onneksi on edelleen mahdollista myydä menestystarinoita.

– Emme tarvitse konflikteja myydäksemme pohjoismaista yhteistyötä, vaan voimme sen sijaan turvautua arvoihin. Yksi lempiesimerkkini näkyvyydestä ja pohjoismaisesta tiedostamisesta on pohjoismaisen Joutsenmerkki. Se on erittäin tarpeellinen ja vaikuttaa kuluttajien ostopäätöksiin. Ympäristöministerinä tämä ilahduttaa minua suuresti. Näkyvät pohjoismaista lisäarvoa synnyttävät hankkeet ovatkin vahvasti tulevaisuuteen suuntautuvan yhteistyön perusta, ministeri painottaa.

Ruotsalainen historioitsija ja yhteiskuntakeskustelija Gunnar Wetterberg sai viime syksynä aikaan kiivasta keskustelua Pohjoismaiden

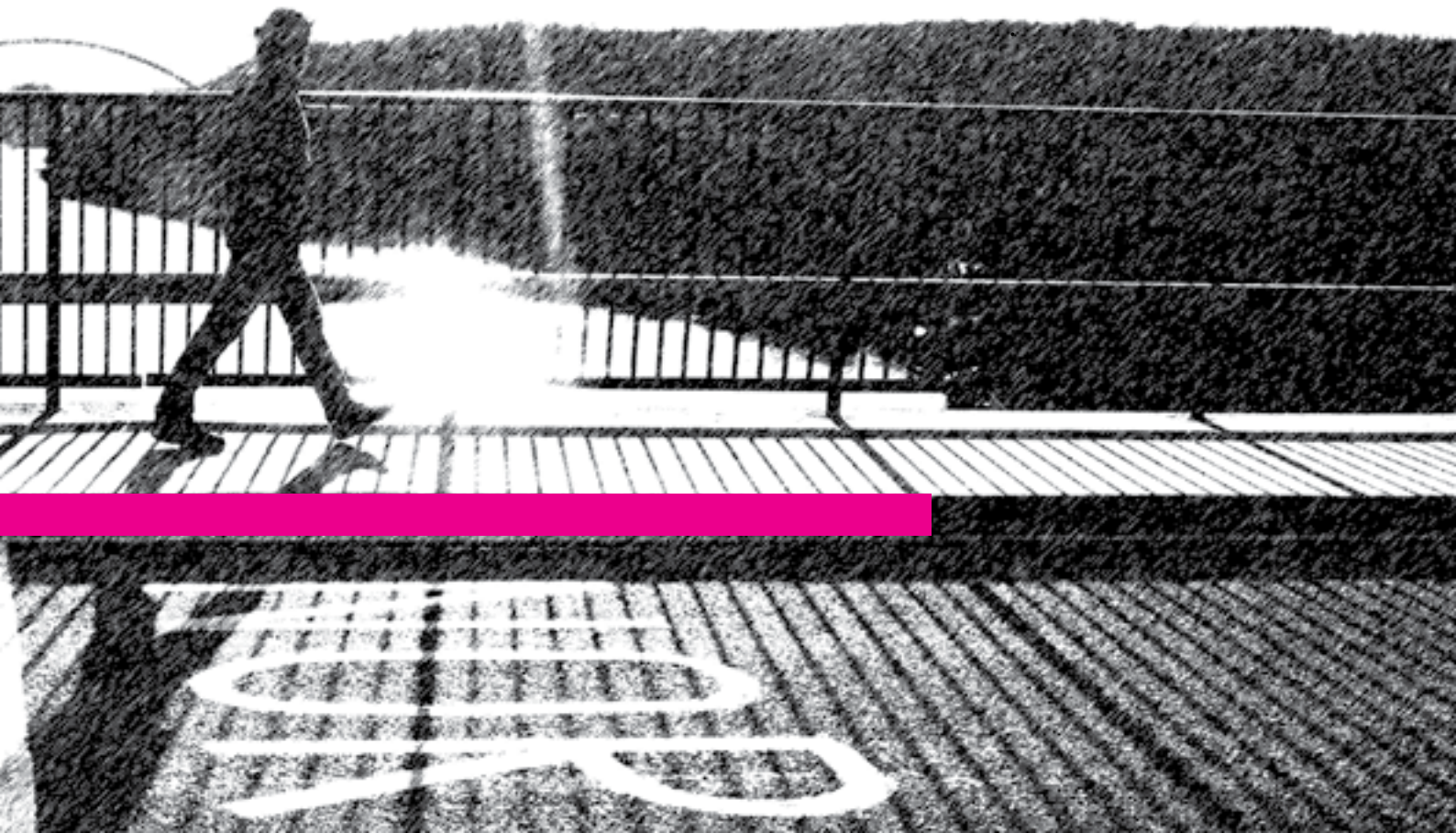

... olemme edistäneet onnistuneesti pohjoismaisen yhteistyön muuntautumista kestäväan kehitykseen ja parantaneet Pohjoismaiden vaikuttavuutta ja mahdollisuuksia globaalissa maailmassa. Meidän tulee kuitenkin yhä seurata tarkkaan, että kuljemme oikeaan suuntaan. Pohjoismaisen yhteistyön tulee jatkossakin tuoda kansalaisille ja yrityksille lisäarvoa ...

liittovaltiota käsittelevällä kirjallaan. Ajatus todellisesta poliittisesta liittovaltiosta innosti sekä pohjoismaisia että kansainvälisiä tiedotusvälineitä ja johtajia osallistumaan keskusteluun. Ministerin suhtautuminen kirjaan ja liittovaltion syntymisen ajankohtaan on kuitenkin varautuneempi:

– Keskustelu pohjoismaisesta yhteistyöstä on rakentavaa. Pohjoismaiden liittovaltiolla Wetterberg sai keskustelun hyvin käyntiin, mutta itse en olisi kulke-massa sinne asti. Yhteistyötä voidaan vahvistaa myös ilman muodollista lisää-mistä. Meillä on ajankohtaisia esimer-kejä Pohjoismaiden vaikuttavuudesta, joista mainittakoon huippututkimusaloite, Joutsenmerkki sekä YK:ssa ja EU:ssa tehtävä ilmastoyhteistyö. Meidän tulee kuitenkin jatkuvasti kysyä itseltämme, olemmeko päässeet tavoitteisiimme. Pohjoismaisen yhteistyön tulee saada aikaan muutakin kuin kokouksia ja konferensseja: sen tulee saada aikaan muutosta. Emme kuitenkaan tarvitse liittovaltiota, Karen Ellemann korostaa.

– Minulle on tärkeintä nähdä käyttä-miemme voimavarojen tuottavan tulosta esimerkiksi poistetun rajaesteen, huip-pututkimusaloitteen tai Joutsenmerkin muodossa.

VALTA TAKAISIN POLIITIKOILLE

POHJOISMAISESSA YHTEISTYÖSSÄ ON PALATTAVA
POLITIIKAN PARIIN, DAGFINN HØYBRÅTEN TOTESI
SYKSYLLÄ 2010. POHJOISMAIDEN NEUVOSTON
ENTISEN PRESIDENTIN MIELESTÄ POLIITIKKO-
JEN ON TORJUTTAVA POLITIIKAN MERKITYKSEN
VÄHENEMISTÄ JA BYROKRATIAN LISÄÄNTYMISTÄ
NEUVOSTOSSA JA MINISTERINEUVOSTOSSA OT-
TAMALLA ENEMMÄN VASTUUTA.

DAGFINN HØYBRÅTEN puhui Pohjoismaiden neuvoston Reykjavikin-istunnossa vuonna 2010 innokkaasti sen puolesta, että pohjoismaisessa yhteistyössä vaikuttavien poliitikkojen on otettava enemmän vastuuta. Puheenvuoro herätti keskustelua sekä käynnisti konkreettisia aloitteita pohjoismaisen yhteistyön tehostamiseksi.

– Pohjoismaisen yhteistyön ytimen muodostaa neuvoston ja ministerineuvoston poliittinen vuorovaikutussuhde. Yhteistyön poliittinen dynamiikka on nähdäkseni joutunut väistymään byrokratian tieltä. Virkamieskomiteoille on annettu liian paljon valtaa päättää poliittisten aloitteiden kohtalosta.

Høybråtenin mielestä poliitikot voivat politisoida yhteistyötä etenkin

huolehtimalla siitä, että neuvostossa käsitellään pohjoismaalaisten tärkeimpinä pitämiä asioita.

– Mielipidemittaukset osoittavat, että Pohjoismaiden kansalaiset toivovat enemmän pohjoismaista yhteistyötä – eivät vähemmän. Tämän toiveen toteuttaminen vaatii entistä vahvempaa poliittista tahtoa. Poliittisia prosesseja voitaisiin hyvinkin yksinkertaistaa ja vauhdittaa.

POLIITIKKOJEN TÄYTY OTTAA VASTUU POLITIIKASTA

Vastuu ei lepää norjalaisen Høybråtenin mielestä vain virkamiesten hartioilla. Poliitikkojen täytyy kantaa suurempi vastuu politiikan heikentymisestä.

Dagfinn Høybråten

DAGFINN HØYBRÅTEN ON NORJAN SUURKÄRÄJIEN PARLAMENTAARIKKO. HÄN OLI SOSIAALI- JA TERVEYS- POLITIIKAN MINISTERI- NEUVOSTON JÄSEN VUOSINA 1997–2000 SEKÄ 2001–2005. HØYBRÅTEN OLI POHJOISMAIDEN NEUVOSTON JÄSEN 2005–2010 JA VUONNA 2007 HÄN TOIMI NEUVOSTON PRESIDENTTINÄ. HØYBRÅTEN VETÄYTYI VUONNA 2011 POHJOISMAIDEN NEUVOSTON PUHEENJOHTAJISTOSTA, SILLÄ HÄNET ON VALITTU MUUN MUASSA KÖYHIEN MAIDEN ROKOTUSOHJELMIA TUKEVAN GAVIN JOHTOON.

PUOLUE: NORJAN KRISTILLINEN KANSANPUOLUE (KRF)

4

– Meillä on velvollisuus tehdä neuvoston omasta työstä poliittisesti kiinnostavampaa ja tehokkaampaa. Pohjoismaiden neuvoston johdosta puuttuu jatkuvuus, sillä presidentti ja varapresidentti vaihtuvat vuosittain. Asioiden käsittely turhan monimutkaisissa prosesseissa vie liian kauan aikaa. Neuvoston pitäisi pitää useampia erityisistuntoja vuosittaisen pääistunnon lisäksi, jotta työhön saataisiin enemmän vauhtia ja ajankohtaisuutta.

Meidän tulisi tarkastella muun muassa kirjallisten kysymysten vas-

tausten määräaikoja sekä mahdollisuuksia nopeuttaa ja yksinkertaistaa ehdotusten ja asioiden käsittelyä, korostaa Høybråten, joka on tehnyt pitkän uran pohjoismaisen yhteistyön saralla sekä ministerinä että parlamentaarikkona. Høybråtenin ehdotus on johtanut Pohjoismaiden neuvoston työjärjestyksen tarkasteluun.

Sen lisäksi, että yhteistyötä pitäisi politisoida, Pohjoismaiden neuvoston tulisi Dagfinn Høybråtenin mielestä jatkossa keskittyä asioihin, joilla on eniten merkitystä kansalaisille.

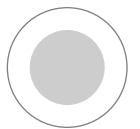
– Rajaesteiden poistaminen on yksi osa-alue, joka on valitettavasti koko ajan erittäin ajankohtainen. Ulko- ja puolustuspoliittinen yhteistyö vahvistuu entisestään, ja siihen kuuluu myös Pohjoismaiden yhteisiin etuihin liittyvien EU-prosessien koordinointi. Lisäksi meillä on kulttuurin alalla jatkuva tehtävä hallinnoida Pohjoismaiden yhteistä historian, kulttuurin, kielten ja yhteiskuntamallin perintöä.

ONNEA HALUTAAN MITATA

Toinen Høybråtenin vuonna 2010 esiintuomista asioista on bruttokan-

– Meillä on velvollisuus tehdä neuvoston omasta työstä poliittisesti kiinnostavampaa ja tehokkaampaa. Pohjoismaiden neuvoston johdosta puuttuu jatkuvuus, sillä presidentti ja varapresidentti vaihtuvat vuosittain. Asioiden käsittely turhan monimutkaisissa prosesseissa vie liian kauan aikaa. Neuvoston pitäisi pitää useampia erityisistuntoja vuosittaisen pääistunnon lisäksi, jotta työhön saataisiin enemmän vauhtia ja ajankohtaisuutta.

santuotteen kaltaisen pohjoismaisen onnellisuusmittarin kehittäminen. Voidakseen kehittää politiikkaa oikeaan suuntaan poliitikkojen täytyy tietää, mikä tekee kansalaiset onnelliseksi.

– Tämä on yksi ajatus siitä, miten poliittinen asialista voisi paremmin vastata kansalaisten käsitystä tärkeimmistä asioista. Poliitikassa mennään pieleen, jos yhteiskunta-kehitystä mitataan vain taloudellisilla mittareilla, sillä ihmiset asettavat ihmissuhteet, terveyden ja ympäristön materian ja vaurauden edelle. Uskon, että Pohjoismaat voisivat näyttää tietä

käynnistämällä tällaisen mittarin kehittämisen. Näin syntyisi mahdollisuus uudenlaiseen poliittiseen keskusteluun ja toisenlaisiin arvovalintoihin.

Høybråtenin mielestä pohjoismaiden yhteistyö voi kehittyä kahteen eri suuntaan seuraavan kymmenen vuoden aikana.

– Joko yhteistyö on heikentynyt ja kaventunut teknis-byrokraattiseksi yhteistyöksi naapurimaiden kanssa tai Pohjolasta on yhteenkuuluvuutensa ansiosta muodostunut Euroopan edelläkävijäalue, jolle on tunnusomaista ympäristön huomioon ottava inhi-

millinen yhteiskunta ja solidaarinen suhtautuminen maailman köyhimpiä kohtaan.

Pohjoismaiden liittovaltion toteutumisen suhteen hänellä ei ole suuria odotuksia.

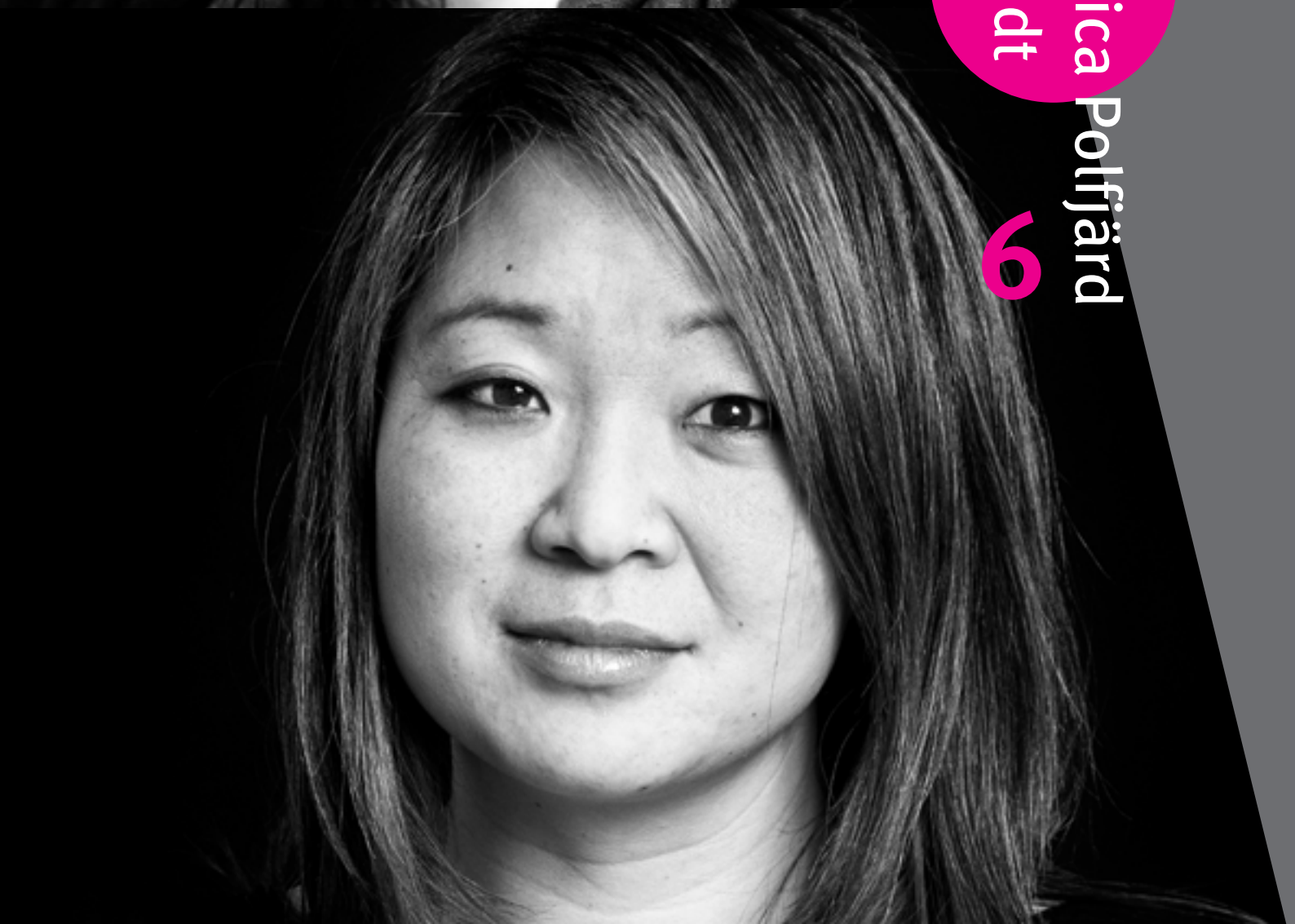
– Ajatus ei tule toteutumaan ainaakaan minun elinaikanani. Luulen, että ehdotus päättyy akateemisten kuriositeettien museoon.

5
Sonja Mandt

Jessica Polfjärd

9

VALELÄÄKÄRIT AISOIHIN

– UUSI REKISTERI PARANTAA POTILASTURVALLISUUTTA POHJOISMAISSA

○ SONJA MANDT ON NORJAN SUUR-KÄRÄJIEN EDUSTAJA SEKÄ POHJOISMAIDEN NEUVOSTON HYVINVOINTIVALIOKUNNAN JÄSEN JA VARAPUHEENJOHTAJA.

PUOLUE: NORJAN TYÖVÄENPUOLUE (A)

○ JESSICA POLFJÄRD ON RUOTSALAINEN VALTIOPÄIVÄEDUSTAJA SEKÄ POHJOISMAIDEN NEUVOSTON HYVINVOINTIVALIOKUNNAN JÄSEN (VUODEN 2010 LOPPUUN SAAKKA).

VUODESTA 2011 ALKAEN HÄN TOIMII POHJOISMAIDEN NEUVOSTON ELINKEINOVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJANA.

PUOLUE: RUOTSIN MALTILLINEN KOKOOMUS (M)

PITÄÄKÖ PAIKKANSA, ETTÄ POTILAALLE KÄRSIMYSTÄ TUOTTANEISIIN VAKAVIIN VIRHEISIIN SYYLLISTYNYT LÄÄKÄRI VOI JATKAA TOIMINTAANSA TOISESSA POHJOISMAASSA? PITÄÄKÖ PAIKKANSA, ETTEI TYÖNANTAJA PYSTY HOITOHENKILÖKUNTAA REKRYTOIDESSAAN HELPOSTI SELVITTÄMÄÄN, MILTÄ HAKIJAN ANSIOLUETTELO TODELLISUUDESSA NÄYTTÄÄ? VALITETTAVASTI NÄIN ON ASIAN LAITA.

– **LÄÄKÄRIT JA MUUT** terveydenhuollon ammattihenkilöt voivat tällä hetkellä jatkaa ammattinsa harjoittamista toisessa Pohjoismaassa, vaikka he olisivat saaneet vakavia huomautuksia muissa Pohjoismaissa, sanoo ruotsalainen kansanedustaja ja Pohjoismaiden neuvoston hyvinvointivaliokunnan jäsen Jessica Polfjärd (M).

Ulkomailla Pohjoismaita pidetään usein hyvinvointialueena, jossa kiinnitetään huomiota hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Tämän myös useimmat Pohjoismaiden kansalaisista ovat

valmiita allekirjoittamaan, ja olemme ylpeitä terveydenhuollostamme. Kun ongelmia joskus ilmenee, ihmiset järkyttyvät yleensä suuresti mutta vaativat samalla laajasti tehokkaita muutoksia. Kansan valitsemat edustajat ottavat ongelmat esille ja tekevät ehdotuksia tilanteen korjaamiseksi. Pohjoismaiden neuvoston hyvinvointivaliokunta hyväksyi vuoden 2010 lopussa hallituksille suunnatun konkreettisen ehdotuksen potilasturvallisuuden vahvistamisesta Pohjoismaissa.

POHJOISMAINEN REKISTERI PARANTAA POTILASTURVALLI- SUUTTA

Varoituksia saaneet lääkärit voivat nykyisin jatkaa työtään toisessa Pohjoismaassa, vaikka he olisivat syyllistyneet toistuvasti vakaviin virheisiin ja jopa menettäneet ammatinharjoittamisoikeutensa. Vakaviin hoitovirheisiin syyllistyneiden lääkäreiden valvonta on puutteellista, mikä koituu potilaiden kohtaloksi. Viime vuosina sattuneiden tapausten todellista määrää on vaikea arvioida.

Esimerkkinä voidaan mainita tanskalainen lääkäri, jonka Norjassa tekemistä hoitovirheistä oli tehty 42 ilmoitusta Norjan potilasvakuutuskeskukselle. Korvauksia maksettiin 29 tapauksessa yhteensä yli kymmenen miljoonaa kruunua. Menetettyään oikeutensa toimia ortopedian erikoislääkärinä Norjassa lääkäri jatkoi työtään ruotsalaisen sairaalan palveluksessa.

– Tällaista ihmishenkien vaarantamista ei kerta kaikkiaan voi hyväksyä. Pohjoismailla on niin yhtenäiset työmarkkinat, että yhteisen rekisterin perustaminen on aivan välttämätöntä potilasturvallisuuden parantamiseksi. Tätä mieltä on norjalainen kansanedustaja ja Pohjoismaiden neuvoston hyvinvointivaliokunnan jäsen Sonja Mandt (A), jonka aloitteesta rekisteriä koskeva valiokuntaehdotus sai alkunsa.

Kun ehdotus potilasturvallisuuden parantamisesta sähköisen rekisterin avulla tuli Pohjoismaiden neuvoston hyvinvointivaliokunnan käsiteltäväksi, valiokunnan jäsenet kannattivat sitä yksimielisesti kansallisuudesta ja puoluekannasta riippumatta. Vuoden 2010 lopussa pitämässään vuotuisessa istunnossa Pohjoismaiden neuvosto päätti ehdottaa Pohjoismaiden hallituksille rekisterin perustamista. Rekisterin tulee koskea Pohjoismaiden lääkäreitä, hammaslääkäreitä,

sairaanhoitajia ja muuta terveydenhuoltohenkilöstöä.

– Pohjoismaiden keskinäinen yhteistyö kangertelee. Ilman yhteistä sähköistä rekisteriä emme mielestämme pysty ylläpitämään potilasturvallisuutta Pohjoismaissa. Rekisteristä ilmenevät vastaisuudessa vakavat tapaukset, kuten ne, joissa lääkäri on menettänyt oikeutensa harjoittaa erikoislääkärin ammattia, Sonja Mandt jatkaa.

ENSIMMÄISET ASKELEET JO OTETTU

Pohjoismaiden terveysministerit päättivät kesäkuussa 2010 pitämässään kokouksessa, että aiempaa ammatinharjoittamista koskevia tietoja on vaihdettava nykyistä tehokkaammin, jos toisen Pohjoismaan kansalainen hakee laillistamista muissa Pohjoismaissa.

Kunkin maan kansallisissa rekistereissä on jo nykyään valtaosa yhteistä rekisteriä varten tarvittavista tiedois-

Esimerkkinä voidaan mainita tanskalainen lääkäri, jonka Norjassa tekemistä hoitovirheistä oli tehty 42 ilmoitusta Norjan potilasvakuutuskeskukselle. Korvauksia maksettiin 29 tapauksessa yhteensä yli kymmenen miljoonaa kruunua. Menetettyään oikeutensa toimia ortopedian erikoislääkärinä Norjassa lääkäri jatkoi työtään ruotsalaisen sairaalan palveluksessa.

ta, mutta maidenvälinen yhteistyö ontuu. Norja, Ruotsi ja Tanska ovat nyt ryhtyneet tekemään alan yhteistyötä.

Hyvinvointivaliokunta haluaa kuitenkin mennä askeleen pitemmälle, ja se onkin ehdottanut sähköisen rekisterin perustamista kaikista Islannissa, Norjassa, Ruotsissa, Suomessa ja Tanskassa sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin itsehallintoalueilla toimivista terveydenhuollon ammattihenkilöistä.

– Kaikkien, jotka haluavat kantaa kortensa kekoon pohjoismaisella hyvinvointialueella ja nauttia hyvinvoinnin hedelmistä, on voitava luottaa siihen, että alueellamme on hyvä asua ja elää. Pohjoismaiden on keskityttävä hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon ja pantava potilasturvallisuus etusijalle. Sähköisestä pohjoismaisesta rekisteristä saamme käytännön pohjoismaista hyötyä. Näin voimme toimia edelläkävijäalueena myös tulevaisuudessa, Jessica Polfjärd korostaa.

VAKAVAT VIRHEET VIETÄVÄ REKISTERIIN

– Pohjoismaiden terveydenhuoltohenkilöstö on todella ammattitaitoista ja osaavaa. Silti myös vakavia virheitä sattuu ja jotkin lääkärit ja muut terveydenhuollon ammattihenkilöt on merkittävä mustalle listalle ja heidän ammatinharjoittamisoikeutensa on poistettava, Polfjärd jatkaa.

Hyvinvointivaliokunnan mielestä rekisteriin tulisi kirjata terveydenhuollon ammattihenkilöt, jotka ovat syyllistyneet erittäin vakaviin tekoihin ja ovat vaarassa menettää tai ovat jo menettäneet laillistamisensa tai jotka ovat saaneet erittäin monta huomautusta. Lisäksi valiokunta huomauttaa, että maiden on omien lähtökohtiensa pohjalta keskusteltava siitä, millaista rikkomuksista rekisteriin voi joutua.

– Mustalle listalle on tietenkin merkittävä vain ne lääkärit, jotka ovat syyllistyneet vakaviin virheisiin.

Potilaan on oltava keskiössä, Sonja Mandt painottaa.

Rekisterin käyttöoikeudet tulee myöntää ainoastaan henkilöille, jotka todella tarvitsevat tietoja rekrytoidessaan terveydenhuoltohenkilöstöä, ja siksi on tärkeää, ettei rekisteristä tule julkista, valiokunta toteaa ehdotuksessaan.

– Rekisterin on tarkoitus auttaa työnantajaa kantamaan vastuunsa rekrytoidessaan terveydenhuoltohenkilöstöä Pohjoismaista. Näin pyritään luomaan parhaat edellytykset sille, että potilaat ovat aina etusijalla, Mandt jatkaa.

Ehdotusta tukee muun muassa Ruotsin lääkäriiliitto, ja asia on saanut paljon huomiota Ruotsin tiedotusvälineissä.

– On vaikea asettua vastustamaan potilasturvallisuuden parantamista, onhan siitä hyötyä kaikille pohjoismaalaisille, Jessica Polfjärd huomauttaa.

GRÖNLANTI KULKEE POHJOISMAIDEN ETUJOU- KOISSA ARKTIKSELLA

POHJOISMAIDEN TULEE OSALLISTUA ARKTI-
SILLA ALUEILLA KÄYTÄVÄÄN KAMPPAILUUN
NYKYISTÄ VAHVEMMIN, USKOO GRÖNLANNIN
POHJOISMAINEN YHTEISTYÖMINISTERI PALLE
CHRISTIANSSEN, JOKA TOIVOISI POHJOISMAIL-
LE YHTEISTÄ PAIKKAA ARKTISESSA NEUVOS-
TOSSA. JÄIDEN SULAESSA ON ODOTETTAVISSA
LAAJA VALTATAISTELU, JOSSA POHJOISMAIDEN
TULEE SEISTÄ YHTEISENÄ RINTAMANA. PALLE
CHRISTIANSSENIN MUKAAN POHJOISMAISTA
UNIONIA EI KUITENKAAN OLE ODOTETTAVISSA
LÄHITULEVAISUUDESSA.

GRÖNLANNIN EDUSTUSTO sijaitsee
Kööpenhaminassa Nordatlantens Bryg-
gellä. Palle Christiansen antaa odottaa
itseään, sillä häntä kuvataan parhail-
laan Grönlannin vastausta ilmastokrii-
siin käsittelevää dokumenttiohjelmaa
varten. Maailman suurimmalla saa-
rella on vain 55 000 asukasta, mutta
grönlantilaiset ovat tottuneet olemaan
maailman valokeilassa saaren oltua
vuosien ajan elävä todiste ilmaston-
muutoksen etenemisestä.

Arktinen neuvosto kokoontuu Nuukiin
toukokuussa 2011, jolloin 15 000
asukkaan kaupunki saa vieraakseen
sekä Yhdysvaltain että Venäjän vaiku-
tusvaltaisimpia naisia ja miehiä. Grön-
lannin valtiovarainministeri ja poh-
joismainen yhteistyöministeri Palle
Christiansen toivoisi Pohjoismaiden
voivan tuolloin kokoontua yhteisenä
joukkona neuvottelupöytään.

– Pohjoismailla on äärettömän
paljon annettavaa ilmasto- ja ympäris-

Palle Christiansen

○ PALLE CHRISTIANSSEN
ON GRÖNLANNIN
VALTIOVARAINMINISTERI
JA POHJOISMAINEN
YHTEISTYÖMINISTERI.
PUOLUE: DEMOKRAATIT
(D)

7

tötyössä, minkä vuoksi meidän tulisi yhdistää voimamme paljon nykyistä paremmin. Yhtenäisyyttä tarvitaan erityisesti Arktiksella, missä juuri ilmasto ja ympäristö ovat tärkeitä kysymyksiä, toteaa Palle Christiansen, joka valtiovarainministerinä keskittyy painokkaasti myös kestävään kehitykseen.

Ei ole kuitenkaan kyse pelkästään kestävästä kehityksestä. Kyse on myös vallasta.

– Geostrategisesti Grönlanti on tapahtumien polttopisteessä. Haluamme edustaa yhteispohjoismaista rintamaa, mutta maiden kantoja tulee koordinoida paljon paremmin. On

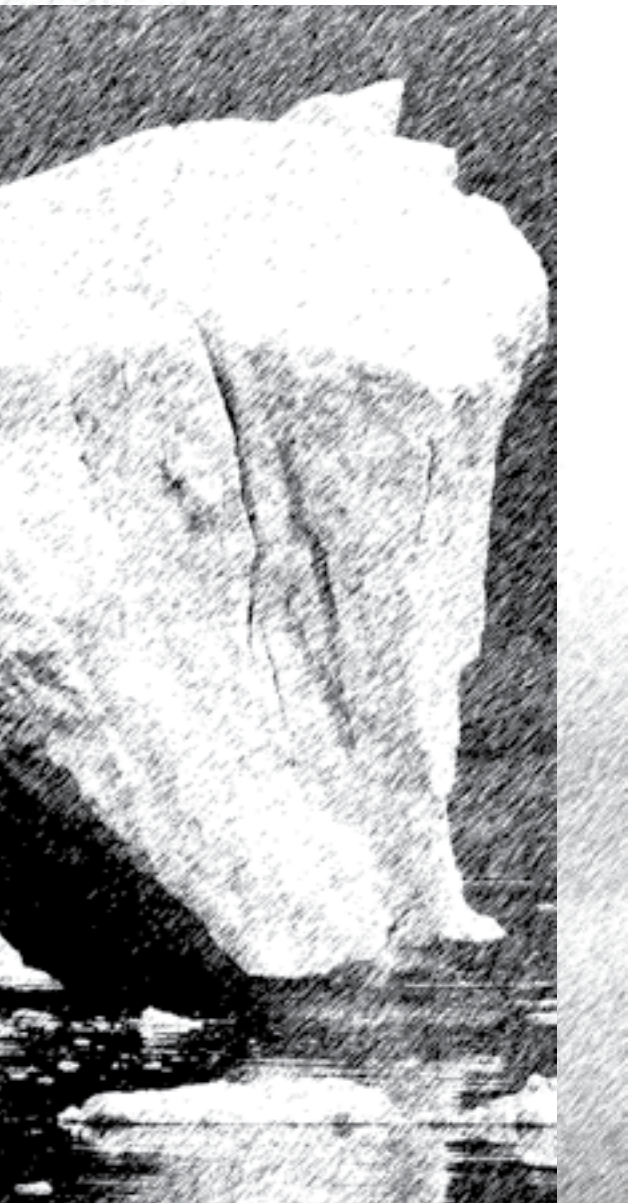
erittäin hyvä, että Arktis on esityslisan pysyvänä kohtana Pohjoismaiden neuvoston vuotuisessa istunnossa. Näin aiheeseen on helpompi keskittyä, mutta se ei läheskään riitä.

Ilmastonmuutos ei tuo mukanaan pelkästään valtataisteluja, vaan myös valtavasti uusia mahdollisuuksia etenkin elinkeinoalalla.

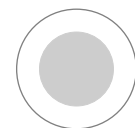
– Jos Grönlannin ohitse kulkevat luoteis- ja koillisväylän ja merikuljetukset käynnistyvät odotetusti, edessä on täysin uusi todellisuus. Tällöin tarvitsemme Pohjoismaiden kokemuksia yleisesti meriliikenteestä ja erityisesti meriturvallisuudesta, muistuttaa Palle Christiansen.

Hän pitää lisäksi Grönlannin ja muiden Pohjoismaiden välistä vuorovaikutusta hyvänä esimerkkinä muille maille nykyisten teollisuusmaiden mahdollisuuksista opettaa tulevia teollisuusmaita käsittelemään kehityksen tuomia lukuisia haasteita. Grönlannissa entiseen siirtomaa-valtaan Tanskaan suhtaudutaan edelleen tietyllä varauksella, mutta asenteet muihin Pohjoismaihin ovat kuitenkin pelkästään myönteisiä.

– Ihmisten tulee ymmärtää, että Pohjoismailla on yhteiset työmarkkinat ja yhteinen markkina-alue. Skellefteåän (Pohjois-Ruotsin kunta, jossa on paljon multimediayrityk-

– Ihmisten tulee ymmärtää, että Pohjoismailla on yhteiset työmarkkinat ja yhteinen markkina-alue. Skellefteån on esimerkiksi palkattu kymmenen grönlantilaista tietotekniikan asiantuntijaa ja tämän kaltainen ilmiö huomiodaan Grönlannissa.

siä, toim. huom.) on esimerkiksi palkattu kymmenen grönlantilaista tietotekniikan asiantuntijaa ja tämän kaltainen ilmiö huomiodaan Grönlannissa.

Pohjoismaiden välinen kokemustenvaihto on myös Grönlannin kehityksen kulmakivi.

– Olemme tarkastelleet Suomen kokemuksia kestävästä kehityksestä. Grönlannin öljynporauksen ja kaivos-toiminnan uusissa toiminnoissa noudattamme puolestaan mahdollisimman tiukkoja vaatimuksia Norjan esimerkin mukaisesti.

Kaiken kaikkiaan Palle Christiansen pitää Pohjoismaiden kestävä ke-

hityksen näkökulmaa alueen suurena vahvuutena.

– Kehitys saattaa uudistaa täysin grönlantilaisten luonnon hyödyntämistä, minkä seurauksena kestävä kehityksen vaatimukset ovat korkeat. Kehityksen on edettävä yhteistyössä paikallisväestön kanssa, ja meidän tulee kouluttaa nuoriamme tulevaisuuden ammatteihin. Silloin olemme sekä taloudellisesti että inhimillisesti valmiit kohtaamaan tulevaisuuden haasteet, hän sanoo painokkaasti.

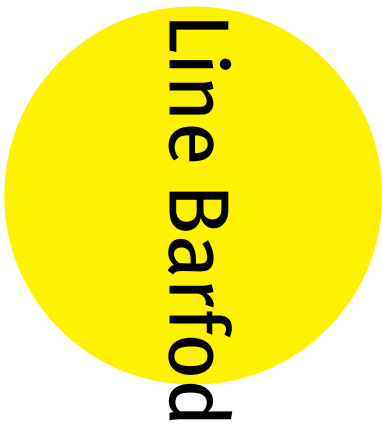
Palle Christiansenin mukaan ei ole häpeä ottaa oppia muista Pohjoismaista, jos ne ovat löytäneet toimivia ratkaisuja.

Christiansen epäroi vastatessaan kysymykseen, muodostuuko yhteis-pohjoismaisen näkökulman pohjalta koskaan unionia.

– Kyllä se varmasti vaatii aikansa. On kuitenkin mielenkiintoista tarkastella liittovaltioajatusta. Ainahan voidaan aloittaa pienistä tekijöistä ja lisätä koordinoitua siihen parhaiten soveltuvissa kysymyksissä. Esimerkkinä voidaan mainita yhteinen ympäristö- tai arktinen politiikka. Siinä työssä Grönlanti kulkee etujoukoissa ja edustaa Pohjoismaita parhaansa mukaan, Palle Christiansen lupaa lopuksi hymyillen.

BARRIKADEILLE ORJUUTTA VASTAAN

Line Barfod

IHMISKAUPPA ON MAHDOLLISTA SAADA KURIIN, JOS MEILLÄ ON TODELLISTA TAHTOA JA VARAAMME TOIMINTAAN RIITTÄVÄSTI RESURSSEJA, TOTEAA LINE BARFOD. HÄNEN MUKAANSA IHMISKAUPAN TORJUMISESSA RIITTÄÄ TEHTÄVÄÄ POHJOISMAIDEN HALLITUKSILLE.

LINE BARFOD ON TANSKALAINEN KANSANKÄRÄJÄEDUSTAJA. HÄN ON OLLUT POHJOISMAIDEN NEUVOSTON JÄSEN VUODESTA 2001 ALKAEN JA ISTUNUT ENSIN HYVINVOINTI-VALIOKUNNASSA JA SITTEMMIN PUHEENJOHTAJISTOSSA. VUODESTA 2009 LÄHTIEN BARFOD ON TOIMINUT POHJOISMAIDEN NEUVOSTON VASEMISTOSOSIALISTISEN VIHREÄN RYHMÄN PUHEENJOHTAJANA.

PUOLUE:
ENHEDSLISTEN (EL)

LINE BARFOD EI pidä ihmiskauppaa suurena ongelmana ainoastaan sen uhreille: ihmisille, joita nöyryytetään ja pidetään orjuudessa ja jotka joutuvat usein väkivallan ja raiskausten kohteeksi. Se on myös uhka demokratialle.

– Yhteiskunnan näkökulmasta paine on, että ihmiskauppa murentaa demokraattisia yhteiskuntiamme. Orjuuden salliminen raaistaa yhteiskuntiamme. Kun järjestäytyneen rikollisuuden annetaan levitä, myös korruptio, väkivalta, uhkailu ja muut vastaavat ilmiöt lisääntyvät, mikä nakertaa demokratian perustaa.

Punavihreää Enhedslisten-puoluetta edustava tanskalaispoliitikko ja Itämeren parlamentaarikon konferenssin (BSPC) ihmiskaupan vastaisen työryhmän puheenjohtaja on kysynyt kaikissa Pohjoismaiden

neuvoston viime vuosien istunnoissa Pohjoismaiden ministereiltä, mitä nämä tekevät ihmiskaupan torjumiseksi.

– Ihmiskaupan torjuminen tuntuu olevan monille Pohjoismaiden neuvoston poliitikoille sydämen asia. Luulimme jo saaneemme hallitukset toimimaan ja ajattelimme niiden jatkavan työtä oma-aloitteisesti. Nyt näyttää kuitenkin siltä, että meidän on pakko jatkaa hallitusten painostamista, jottei asia pääsisi putoamaan poliittiselta asialistalta, Barfod sanoo.

NYKYAJAN ORJAKAUPPAA

Barfod työstää parhaillaan uutta jäsenehdotusta siitä, miten Pohjoismaat voisivat yhteistyössä Baltian maiden ja Venäjän kanssa torjua entistä tehokkaammin ilmiötä, jota hän nimitää orjakaupaksi.

Ihmiskauppa on Itämeren alueella
valtakunnanrajat ylittävä ongelma.

Esimerkiksi Baltian maista, Puolasta
ja Venäjältä kaupataan paljon ihmisiä
Pohjoismaihin. Barfodin mukaan onkin
välttämätöntä tehdä yhteistyötä muiden
maiden kanssa uhrien auttamiseksi.

– Ihmiskaupan uhreilta on riistetty
vapaus; he eivät voi itse päättää
omasta elämästään. Orjuuttahan on
nimenomaan se, jos ihminen ei voi
itse päättää omista tekemisistään.
Se, että joku uhkaa väkivallalla, jos
pyytää palkankorotusta tai sanoo,
ettei halua enää toimia prostituoitu-
na. Kun joku vie passin, matkaliput
ja muut asiakirjat – se jos mikä on
orjuutta.

Orjiksi joutuvat usein ihmiset,
jotka ovat jollain tapaa haavoittuvas-
sa asemassa.

– Esimerkiksi köyhien on yritet-
tävä hankkia elantonsa tavalla tai
toisella, ja juuri tätä jotkut käyttävät
kylmästi hyväkseen. Ihmiskaupan
uhrit ovat usein naisia tai vähemmis-
töjen edustajia. Romanit ovat yksi
ihmiskaupalle alttiimmista ryhmistä
Euroopassa. Ihmiskauppiat houkut-

televat uhreikseen myös erilaisissa
vaikeuksissa olevia nuoria.

Ihmiskauppa on Itämeren alueella
valtakunnanrajat ylittävä ongelma.
Esimerkiksi Baltian maista, Puolasta
ja Venäjältä kaupataan paljon ihmisiä
Pohjoismaihin. Barfodin mukaan
onkin välttämätöntä tehdä yhteis-
työtä muiden maiden kanssa uhrien
auttamiseksi.

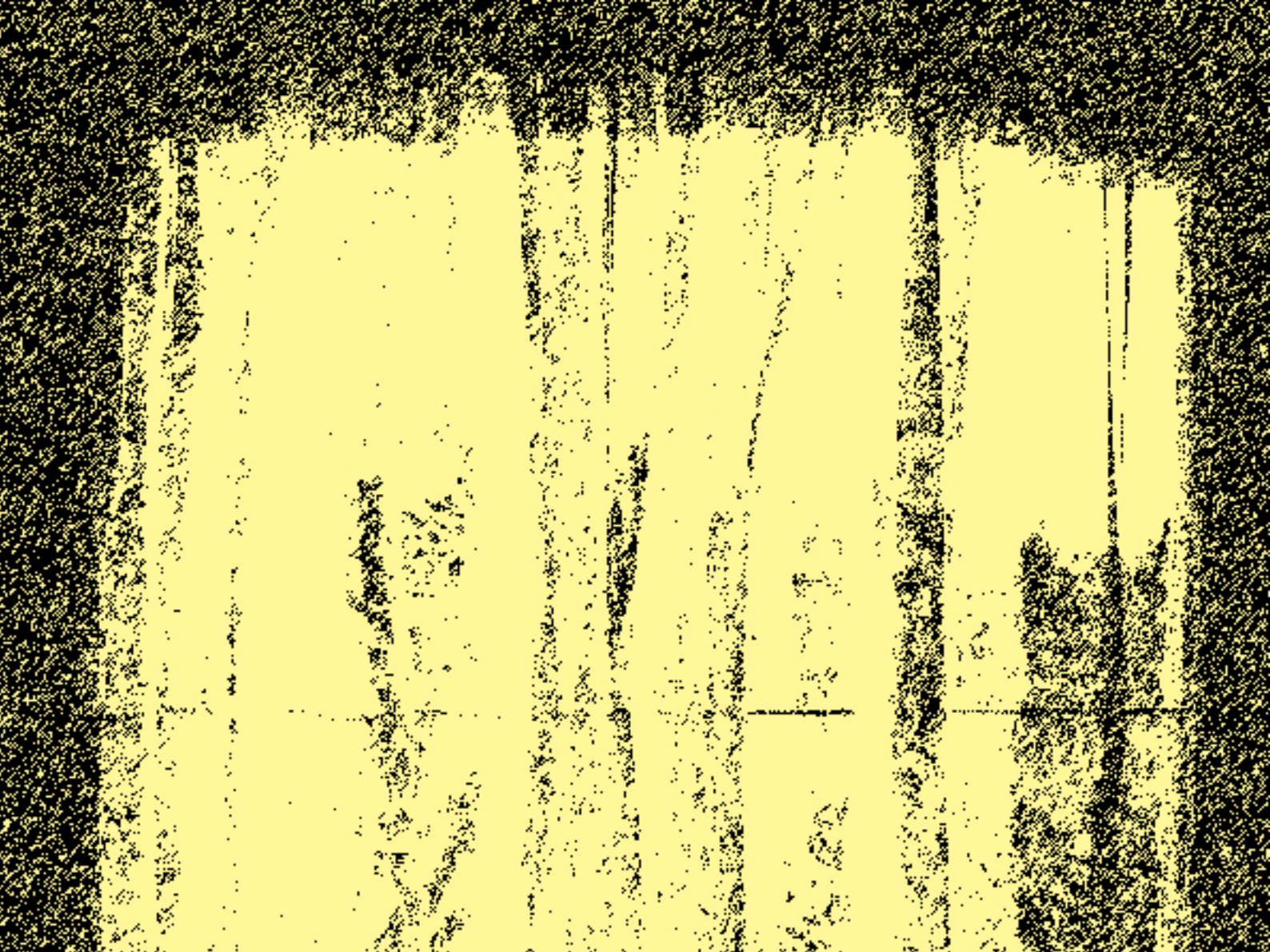
– Ihmiskauppa on kansainvälinen
rikos. Ihmiset tulevat tänne rajojen
yli. Niinpä meidän on pakko tehdä
yhteistyötä paitsi ihmiskaupan uhrien
auttamiseksi myös ihmiskaupan torju-
miseksi. Poliisin ja sosiaalityöntekijöi-
den on tehtävä yhteistyötä ja kerrotta-
va toisilleen kaikista tietoonsa tulleista
tapauksista, autettava toisiaan autta-
maan uhreja ja vaihdettava keskenään
ihmiskaupan taustahahmojen tuomit-
semiseen tarvittavaa tietoa.

BSPC:n ihmiskaupan vastainen työ-
ryhmä aikoo ehdottaa konkreettisia
toimenpiteitä, joihin Itämeren maiden
hallitusten on ryhdyttävä ihmiskaupan
kitkemiseksi.

– Mielestämme on tärkeää, että on
olemassa asialle omistautuneita poliiti-
kkoja, jotka pitävät yllä keskustelua
ihmiskaupan vastaisista toimista ja
jaksavat perätä tarvittavia resursseja
ja asian pitämistä poliittisen asialistan
kärjessä.

Ihmiskauppa on menettänyt mer-
kitystään Pohjoismaiden poliittisella
asialistalla, eikä se ole enää mukana
puheenjohtajakauden ohjelmissa.
Meidän on pyrittävä palauttamaan
se asialistan kärkeen, jos haluamme
asioiden edistyvän. Mielestämme on

tärkeää, että eri maiden edustajille tarjotaan tilaisuus tavata ja vaihtaa konkreettisia kokemuksia. Tähän on keskitytty vahvasti BSPC:n työryhmässä, jonka toimikausi on nyt lopullaan. Konkreettisena viestinämme on, että toimintaan on kohdennettava ne varat, jotka siihen tarvitaan. Kyse ei ole suurista summista, mutta niillä saadaan paljon aikaan.

TAHDON JA RESURSSIEN ASIA

Valitettavasti ihmiskauppa vain lisääntyy, ja vain harvat sen uhreista saavat Line Barfodin mukaan tarvitsemaansa apua. Hän korostaakin, että sekä hallitus- että yksilötasolla on tehtävä paljon nykyistä enemmän.

– Kyse on pitkälti siitä, että varataan riittävät resurssit, tuodaan asia ihmisten tietoisuuteen ja saadaan heidät toimimaan.

Itse ihmiskauppa on Barfodin mukaan vain jäävuoren huippu. Ongelman ydin on ihmisten hyväksikäyttö ja se, että taustahahmot saavat ihmiskaupasta sievoiset voitot. Orjan omistaminen ja hyväksikäyttö on Barfodin mukaan hyvin tuottoisaa.

– Hallitukset voisivat esimerkiksi teettää lisää liiketoiminta-analyysia ja sen selvittämiseksi, miten ihmiskauppa todellisuudessa toimii. Näin voisimme päästä perille siitä, milloin poliisin on syytä puuttua asiaan, ja varmistaa, etteivät taustahahmot voisi enää luottaa pääsevänsä käsiksi odottamiinsa voittoihin.

Tanskalainen parlamentaarikko on mukana vaikuttamassa moneen eri asiaan, ja vuonna 2010 hän osallistui aktiivisesti myös Pohjoismaiden liittovaltiosta käytyyn keskusteluun. Milloin liittovaltio näkee päivänvalon?

– Pohjoismaiden leveysasteilla nähdään tuskin koskaan Saksan tai Yhdysvaltojen kaltaista liittovaltiota. Uskon, että seuraavien kymmenen–kahdenkymmenen vuoden kuluessa syntyy uudenlainen liittovaltio, joka pohjautuu ennen kaikkea asukkaiden toiveeseen yhteistyön tiivistämisestä. Saamme varmasti raivattua monet nykyisistä rajaesteistä ja tiivistämme huomattavasti kaikkien alojen yhteistyötä. Uskoakseni tulossa on samanlainen muutos kuin silloin, kun perustimme passiunionin toisen maailmansodan jälkeen pohjoismaisen yhteistyön alkutaipaleella: pystymme tosissamme varmistamaan, että ihmiset liikkuvat entistä tiuhemmin maasta toiseen ja että maat tekevät paljon nykyistä enemmän yhteistyötä.

POHJOISMAIDEN KANSALAISTEN KARKOTUKSILLE SAATAVA LOPPU

POHJOISMAISSA KÄYNNISTYI VUONNA 2010 KIIVAS KESKUSTELU, KUN KÄVI ILMI, ETTÄ TANSKA LÄHETTÄÄ POHJOISMAIDEN KANSALAISIA KOTIIN SOSIAALITURVATARPEEN PERUSTEELLA. POHJOISMAIDEN NEUVOSTO ON OTTANUT VAHVASTI KANTAA ASIAAN, MUTTA TANSKA EI OLE VIELÄ TOISTAISEKSI HALUNNUT MUUTTAÄ KÄYTÄNTÖÖÄN. KANSALAIS- JA KULUTTAJAVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJA VILLE NIINISTÖ ON YKSI TANSKAN TOIMINTAA ANKARIMMIN ARVOSTELLEISTA PARLAMENTAARIKOISTA.

VALIOKUNTA NOSTI kysymyksen esille jo tammikuussa 2010 Pohjoismaiden ministerineuvoston Haloo Pohjola-neuvontapalvelun saatua tietoonsa useita tapauksia, joissa Pohjoismaiden kansalaisia oli karkotettu toisesta Pohjoismaasta.

– Jos rajaton Pohjola on todellinen tavoitteemme, Tanskan käytäntö sotii ilmiselvästi tätä ajatusta vastaan. On tärkeää, että Pohjoismaiden neuvosto tekee asialle jota-

kin, eikä toimi vain keskustelukerhona. Jos haluamme Pohjoismaiden neuvostolla olevan merkitystä, sen täytyy uskaltaa ottaa esille tämänkaltaisia kysymyksiä.

INTEGRAATIOMINISTERI EI HALUNNUT TAVATA POHJOISMAISIA PARLAMENTAARIKKOJA

Tanskan integraatioministeri Birthe Rønn Hornbech on useampaan otteeseen vuoden 2010 aikana

Ville Niinistö

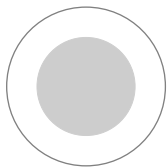

VILLE NIINISTÖ ON KANSANEDUSTAJA JA VIHREIDEN EDUSKUNTARYHMÄN PUHEENJOHTAJA. POHJOISMAISESSA YHTEISTYÖSSÄ HÄN TOIMII POHJOISMAIDEN NEUVOSTON KANSALAIS- JA KULUTTAJAVALIOKUNNAN PUHEENJOHTAJANA.

9

– Jos rajaton Pohjola on todellinen tavoitteemme, Tanskan käytäntö sotii ilmiselvästi tätä ajatusta vastaan. On tärkeää, että Pohjoismaiden neuvosto tekee asialle jotakin, eikä toimi vain keskustelukerhona. Jos haluamme Pohjoismaiden neuvostolla olevan merkitystä, sen täytyy uskaltaa ottaa esille tämänkaltaisia kysymyksiä.

kieltäytynyt tapaamasta kansalais- ja kuluttajavaliokuntaa, mikä on Niinistön ja valiokunnan mielestä käsittämätöntä.

– On epäsolidaarista, että yksi maa tulkitsee sopimusta eri tavoin kuin neljä muuta maata. Minun on kovin vaikea ymmärtää hänen ajatteluaan tässä asiassa. Tämä ei ole vain juridinen kysymys, vaan laajempi poliittinen ja periaatteellinen kysymys. Ei ole hyväksyttävää, ettei hän suostu edes keskustelemaan asiasta. Tämän vuoksi Pohjoismainen neuvosto päätti Reykjavikin-istunnossaan painostaa hallituksia entistä enemmän ryhtymään toimiin.

Reykjavikissa marraskuussa 2010 järjestetyssä istunnossa päätettiin kehottaa Pohjoismaiden hallituksia

painostamaan Tanskaa, jotta maa muuttaisi käytäntöään ja suostuisi keskustelemaan asiasta.

Pohjoismaiden hallitukset eivät toistaiseksi ole alkaneet kritisoida Tanskaa, mutta Niinistö ei usko, että kysymys unohtuisi.

– Hallitukset eivät periaatteessa yleensä halua käydä tämänkaltaista keskustelua julkisesti, vaan pyrkivät pikemminkin pysyttelemään hyvissä väleissä. Suomen puheenjohtajakauden aikana vuonna 2011 kysymys nousee kuitenkin uudelleen esiin. Tanskan hallituksen on ohjeistettava viranomaisiaan muuttamaan käytäntöjään. Ymmärtääkseni lakia ei tarvitse muuttaa, joten tehtävän ei pitäisi olla kovin vaikea Tanskan hallituksen ratkaistavaksi.

Kansalais- ja kuluttajavaliokunta pyysi oikeustieteen professori Kirsten Ketscheriä tarkastelemaan sopimusta lainopillisesta näkökulmasta.

– Ketscherin kertoman ydin oli, että sekä pohjoismainen sopimus että EU-säännöt antavat Tanskan sopimustulkintaa suurempia oikeuksia. Hänen mukaansa Tanska tuomittaisiin, jos joku veisi karkotustapauksen EU-tuomioistuimeen. Tanska on halunnut pitäytyä omassa tulkinnassaan myös EU-sääntöjen suhteen siitäkin huolimatta, että muut EU-maat noudattavat eri käytäntöjä. Tämä sotii vapaan liikkuvuuden periaatteita vastaan, niin EU:ssa kuin Pohjoismaiden välillä.

Niinistö kertoo, että hänelle on muiden valiokunnan jäsenten tapaan tullut puheluita ihmisiltä, jotka ovat

saaneet suullisen karkotuskehotuksen Tanskan viranomaisilta.

– Tämän perusteella on todennäköistä, että Tanskasta karkotettujen Pohjoismaiden kansalaisten määrä on huomattavasti suurempi kuin tietoomme tulleista luvuista voisi päätellä.

KAIKKI YHDEN, YKSI KAIKKIEN PUOLESTA

Niinistö on aiemmin todennut, että Tanskan pitäisi vetäytyä pohjoismaisesta sopimuksesta, jos hallitus ei muuta käytäntöään.

– Kysymyksessä on periaatteellinen kanta, mutta jos sopimusta ei kunnioita niin siinä ei pitäisi myöskään olla mukana – se ei ole pidemmän päälle kestävä ratkaisu. Pohjoismaiden neuvoston istunnon aikana

monet Tanskan edustajat äänestivät kansalais- ja kuluttajavaliokunnan ehdotuksen puolesta, minkä perusteella voi päätellä myös Tanskassa olevan käytännön vastustajia.

Kysymyksestä käyty keskustelu ja sen näkyvyys tiedostusvälineissä on lisännyt ylipäättään mielenkiintoa pohjoismaisiin asioihin, Niinistö sanoo. Hänen mielestään entistä suuremman kiinnostuksen myötä pohjoismaisen yhteistyön arvokysymyksiä on alettu miettiä. Esimerkkinä mainittakoon: Mitä merkitystä pohjoismaisilla arvoilla oikeastaan on, jos niitä ei kuitenkaan toteuteta käytännössä?

Pohjoismaiden liittovaltion suhteen Niinistö ei kuitenkaan ole kovin optimistinen.

– En usko, että se tulee toteutumaan. Me poliitikot teemme kuitenkin usein työtä kysymysten parissa, jotka ulkopäin eivät näytä pohjautuvan periaatteisiin. Sen vuoksi karkotusasia on ollut hyvä – se havainnollistaa, että pohjoismaisessa yhteistyössä käsitellään tärkeitä kysymyksiä, joilla on periaatteellinen pohja ja että yksittäiset kysymykset voivat vaikuttaa yhteiskuntakehitykseen. Tämän vuoksi myös Wetterbergin ajatus on tärkeä, sillä se herättää keskustelua siitä, miten pohjoismaisesta yhteistyöstä voidaan saada lisäarvoa ja miten sitä voidaan kehittää.

10

POHJOISMAAT VAUHDITTAVAT VIHREÄMPÄÄ EUROOPPAA

Maud Olofsson

**POHJOISMAIDEN HALLITUKSET OVAT VIIME
VUONNA ILMAISSEET MAIDEN HYÖTYVÄN
SUURESTI YHTEISISTÄ SÄHKÖMARKKINOISTA,
JOILLA ERI TUOTANTOJÄRJESTELMIÄ, KUTEN
LÄMPÖVOIMAA, YDINVOIMAA JA VESIVOIMAA,
YHDISTETÄÄN UUSIUTUVAN ENERGIAN TUOTAN-
TOON.**

○ MAUD OLOFSSON ON
RUOTSIN ELINKEINO-
JA ENERGIAMINIS-
TERI SEKÄ RUOTSIN
KESKUSTAPUOLUEEN
PUHEENJOHTAJA.

VUODEN 2011 SUUNTA on nyt selvä – Pohjoismaiden ja itsehallintoalueiden tähtäimessä on vihreämpi Eurooppa. Pohjoismaiden hallitusten kunnianhimoisena tavoitteena on asiakkaiden ja kuluttajien yhteiset sähkömarkkinat.

– Kysymys on historiallisesta muutoksesta. Jatkaessamme yhteis-pohjoismaisten sähkömarkkinoiden kehittämistä näytämme tietä muulle Euroopalle, joka myös joutuu luomaan yhteiset sähkömarkkinat EU 2020 -strategian mukaisesti. Tämä lisää huomattavasti mahdollisuuksia

vaikuttaa Euroopan kehitykseen. Näin toteaa Ruotsin energiaministeri Maud Olofsson.

YHTENÄISTÄMISTÄ LISÄTÄÄN

Vuoden 2010 globalisaatiofoorumissa pääministerit totesivat edellytysten olevan hyvät pohjoismaisten sähkömarkkinoiden kehittämiseksi kuluttajien, ilmaston ja toimitusvarmuuden eduksi. Maud Olofsson on tavannut pohjoismaiset ministerikollegansa ja tulevan työn pääkohdat on lyöty lukkoon. Kaikki viittaa siihen, että

vuonna 2011 päästään yhä lähemmäksi pohjoismaisten sähkömarkkinoiden toteutumista.

– Pohjoismaiden suurena haasteena on vauhdittaa sähkömarkkinoiden yhtenäistämistä myös jatkossa. Tällöin pystytään lisäämään kestävän energian käyttöä yhteisessä sähköjärjestelmässä, Olofsson korostaa.

POHJOISMAAT EDELLÄKÄVIJÄALUEENA

Usein viitataan siihen, että Pohjoismailla on Euroopan parhaat sähkömarkkinat. Tällaisen vaikutelman syntymiseen on varmasti monia syitä, mutta Olofssonilla on selvä käsitys siitä, miten Pohjoismaat pysyvät edelläkävijäalueena myös tulevaisuudessa.

– Kaikki Pohjoismaat ovat olleet rohkeita. Poliitikkomme ovat asettaneet kunnianhimoisia tavoitteita ja valinneet suunnan. Lisäksi meillä on tietoisia valintoja tekeviä kuluttajia, jotka vaativat vihreää tekniikkaa ja kestävä kehitystä. He ostavat ympäristöä säästäviä autoja ja muita tuotteita. Se luo kysyntää ja edistää elinkeinoelämän pysymistä kehityksen kärjessä. Nyt on kehitettävä yhteistyötä poliitikkojen, tutkimusmaailman, elinkeinoelämän ja kuluttajien välillä, Ruotsin energiaministeri jatkaa.

LISÄÄ VALTAA KULUTTAJILLE

Viime talvina sähkön hinta on noussut pilviin, mitä on arvosteltu laajalti. Isot sähkölaskut ovat koetelleet asiakkaita ja kuluttajia. Myös monet teollisuudenalat ovat kärsineet sähkön hinnasta ja joutuneet sen seurauksena pysäyttämään tuotannon väliaikaisesti. Sähkön korkeiden hintojen selityksenä on kylmä sää sekä viimeaikainen sähkön kulutuksen lisääntyminen talouskriisistä toivuttaessa. Uusiutuvien energialähteiden laajempi hyödyntäminen ja pohjoismainen sähköverkko vaikuttavat sähkön loppuhintaan, Maud Olofsson toteaa.

– Energian tuotantoa ja uusiutuvan energian osuutta on lisättävä, mutta

meidän on myös parannettava sähköverkkojamme. Sähköverkoja on lisäksi laajennettava ulottumaan maiden rajojen yli. Uusia verkkoja rakennettaessa on ajateltava pohjoismaista hyötyä. Hyvin toimiva sähköverkko ja lisääntyvä kilpailu auttavat meitä välttämään kylmien talvikuukausien aiheuttamia hintapiikkejä.

Viime vuosina on panostettu entistä enemmän energihuollon turvaamiseen tulevaisuudessa ja kasvihuonekaasupäästöjen torjuntaan muun muassa ottamalla käyttöön uusiutuvia energialähteitä. Kasvava energian kysyntä, tiukentuvat ympäristövaatimukset ja öljynhinnan nousu lisäävät tarvetta hyödyntää energiavarojamme tehokkaammin. Tämä koskee sekä kotitalouksia, teollisuutta että rakennusala.

– Kansalliset markkinat on korvattava sähkön pohjoismaisilla kuluttajamarkkinoilla. Asiakkaille ja kuluttajille se merkitsee kilpailun lisääntymistä. Voimme ostaa sähköä myös oman maamme ulkopuolisilta yrityksiltä. Asiakkaiden vaikutusvalta lisääntyy ja heillä on paremmat mahdollisuudet itse päättää energiankulutuksestaan, Olofsson korostaa.

HARVAAN ASUTUILLE ALUEILLE LISÄÄ HUOMIOTA

Suuri osa Pohjoismaiden harvaan asutuista alueista on yhteisen energianverkon ulkopuolella. Pohjoismaiden energiaministerit ovat siksi päättäneet vakaasti seurata lupaavien uusien tekniikoiden kehittämistä kuten esimerkiksi tuulienergian varastointia veteen. Pumpputuotantolaitoksen nimellä tunnettu tekniikka voi tarjota vihreän ratkaisun harvaan asutuilla alueilla, joilla on huono yhteys sähköverkkoon.

KUNNAT SAATAVA MUKAAN

Pohjoismainen energiakunta 2011 -kilpailu on täydessä vauhdissa. Kilpailussa palkitaan aktiivisia kuntia, jotka

ovat käynnistäneet urauurtavia energiahankkeita ja osallistuvat vihreään kasvun luomiseen ja kehittämiseen.

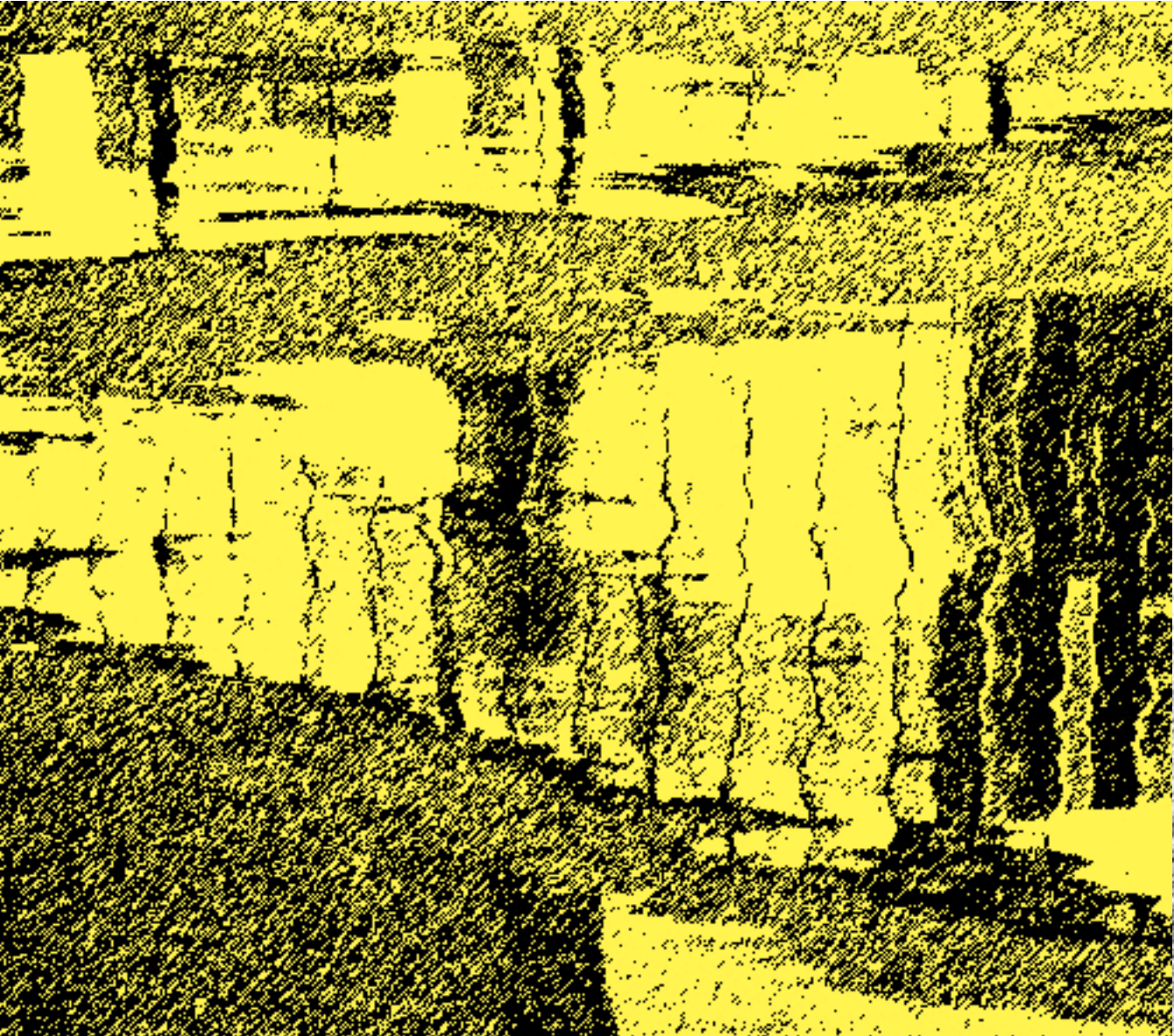
– Kunnat ovat hyvin kiinnostuneita uusista energiahankkeista, ja paikallistason kehitys sekä oman kunnan asukkaiden osallistaminen on erittäin tärkeää. Tämä on myös yksi tapa ministereille tutustua hyvin kunnallisiin hankkeisiin, Maud Olofsson kertoo.

VIHREÄÄ KASVUA POHJOISMAISILLA SÄHKÖMARKKINOILLA

Pääministerit katsovat, että hyvin toimivat sähkömarkkinat ovat Pohjoismaiden elinkeinokehityksen edellytys ja että tulevat rajattomat sähkömarkkinat ovat globalisaatioyhteistyön tärkeä osatekijä vihreän kasvun luomiseksi. Uusien puhtaiden teknisten ratkaisujen kehittäminen ja osaamista koskevan yhteistyön lisääminen ovat erittäin tärkeitä lähivuosina, ja ne edistävät osaltaan Pohjoismaiden vihreää kasvua.

– Pohjoismaat keskittyvät ilmastomuutoksen aiheuttamaan suureen haasteeseen. Samalla se on otollinen tilaisuus luoda uusia yrityksiä ja työpaikkoja. Energijärjestelmän muuttamisella on ratkaiseva merkitys vihreän kasvun luomisen kannalta. Vihreän ja uusiutuvan energian tuotanto Pohjoismaissa on yksi päätehtävistä, mutta myös energiatehokkuutta on parannettava päästöjen vähentämiseksi. Pohjoismailla on aivan ainutlaatuiset mahdollisuudet yhteistyön kehittämiseen, Olofsson toteaa lopuksi.

– Energian tuotantoa ja uusiutuvan energian osuutta on lisättävä, mutta meidän on myös parannettava sähköverkkojamme. Sähköverkkoja on lisäksi laajennettava ulottumaan maiden rajojen yli.

10

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto
Pohjoismaiden neuvosto

Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org